

Tăng cường nhận thức của Tiểu Đội trưởng trong hoạt động học tập môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên Trường Đại học Điện lực

Phạm Thúy Yến*

* ThS, Bộ môn GDTC/QPAN Trường Đại học Điện lực

Received: 15/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 09/05/2024

Abstract: From clarifying the role and duties of the squad leader position in teaching national defense and security education, the article proposes a number of solutions to strengthen the role, duties and responsibilities of the squad leader. Students serving as squad leaders contribute to improving the quality of teaching National Defense and Security Education for students at Electricity University in the current period.

Keywords: Team, squad leader, solution, quality.

1. Đặt vấn đề

Vị trí Tiểu Đội trưởng (TĐT) là các sinh viên (SV) được phân công nhiệm vụ hỗ trợ quản lý nhóm trong môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh (GDQP&AN). TĐT được xác định là cánh tay đắc lực, là vị trí kết nối giữa cán bộ giảng viên với SV trong quá trình học tập môn học GDQP&AN. Vị trí hỗ trợ TĐT được lựa chọn thường là SV có ý thức rèn luyện tốt, tuy nhiên lại chưa được học qua các lớp huấn luyện, đào tạo cán bộ TĐT. Vì thế ít nhiều các em còn gặp khó khăn trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ, bộc lộ nhiều hạn chế nhất định và chưa có kinh nghiệm trên thao trường môn GDQP&AN. Tuy nhiên, nếu được bồi dưỡng, uốn nắn, hướng dẫn, các TĐT là lực lượng hỗ trợ giảng viên trong giảng dạy và hoàn thành tốt nhiệm vụ GDQP&AN được giao.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Quá trình nghiên cứu đã sử dụng chủ yếu phương pháp Phân tích và tổng hợp tài liệu, qua đó hình thành các cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu.

2.2. Sự cần thiết của việc tăng cường nhận thức của các TĐT trong việc giảng dạy môn GDQP&AN nói chung

Chức vụ TĐT trong Quân đội Nhân dân là mắt xích quan trọng trong công tác quản lý, huấn luyện và lập kế hoạch triển khai các đơn vị. TĐT trong các nhóm là người cùng ăn, sống và học tập cùng các chiến sĩ. TĐT có vai trò quan trọng trong cuộc sống và sự nghiệp của các chiến sĩ trong trung đội. Mọi mệnh lệnh, chỉ thị từ chỉ huy các cấp đều được truyền qua TĐT trước khi đến tay các chiến sĩ. Trong giáo dục và đào tạo, TĐT là người trực tiếp giám sát việc

chấp hành nội quy, quy chế, mệnh lệnh của lực lượng vũ trang, tổ chức huấn luyện, phân công nhiệm vụ và bảo đảm chấp hành. Không có sự khác biệt về tâm lý, tuổi tác giữa TĐT và các chiến sĩ. TĐT được xác định là đối tượng chính giúp các giảng viên nhanh chóng hiểu được tâm tư, tình cảm, khó khăn, vướng mắc của bộ đội (là SV) và có thể báo cáo ngay cho giảng viên. Giúp các chiến sĩ, SV vượt qua khó khăn và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ học, tập của mình. Để thực hiện hiệu quả nhiệm vụ của mình, mỗi TĐT phải biết phát triển kỹ năng, rèn luyện, phối hợp tốt với chiến sĩ, hiểu rõ tư tưởng, tính cách của từng người lính, của mỗi SV để có những biện pháp phù hợp, hữu ích. Vì vậy, có thể nói, đổi mới GDQP&AN trong các trường đại học là một trong những yếu tố quan trọng nhất đảm bảo chất lượng dạy và học.

2.3. Tình trạng đội ngũ tiểu đội trưởng trong giảng dạy GDQP An ninh

TĐT là SV nhiệt huyết, hứa hẹn tương lai mở rộng và mới bước chân vào giảng đường đại học. Tuy nhiên, trong thực tế giảng dạy, còn có một số hạn chế của một bộ phận các TĐT, cụ thể như sau:

Hạn chế chung: Khả năng chỉ huy tiểu đội chưa vững chắc; Dễ dàng a dua với SV trong tiểu đội; Lập trường chính kiến không rõ ràng, thay đổi nhanh chóng theo cảm xúc và số đông, do đó các giảng viên cần quan tâm nhiều hơn; Một số SV không hoàn thành nhiệm vụ; Khả năng quản lý các bạn học - SV chưa đảm bảo; Chưa thể hiện đủ vai trò nhiệm vụ của mình.

Nguyên nhân vấn đề: Chưa có đủ kinh nghiệm và kiến thức quản lý; SV giữ cương vị TĐT không phù hợp (cần lựa chọn lại); Cán bộ giảng viên

chưa đưa ra phương thức lựa chọn TĐT khoa học hợp lý; Phân công nhiệm vụ không rõ ràng; Cán bộ giảng viên chưa có hướng dẫn, bồi dưỡng kiến thức; Chưa xây dựng kế hoạch học tập cụ thể; Chưa đầu tư cho chương trình tác phong bồi dưỡng chất lượng chưa cao; Tinh thần trách nhiệm chưa sâu sát; Cơ chế động viên, khen thưởng, xử lý kỷ luật chưa tốt.

Trong vấn đề, cán bộ giảng viên cần: Xây dựng phương pháp lựa chọn tiêu đội trưởng khoa học khoa học; Cung cấp định hướng diu dắt, bồi dưỡng SV; Xác định rõ vai trò nhiệm vụ của từng thành viên; Thúc đẩy người quản lý hiệu quả hoạt động; Cải thiện chất lượng đào tạo.

Tóm lại các TĐT là lực lượng quan trọng trong giảng dạy GDQP&AN. Cán bộ giảng viên cần liên tục định kỳ đánh giá, nâng cao chất lượng đào tạo cho đội ngũ các TĐT để mang lại hiệu quả giảng dạy GDQP&AN tối ưu.

2.4. Một số giải pháp xây dựng nhóm các TĐT góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDQP&AN Trường Đại học Điện lực

Để xây dựng nhóm các các TĐT tích cực, thành thạo công việc, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDQP&AN Trường Đại học Điện lực trong bối cảnh hiện nay cần thực hiện đồng bộ các giải pháp cơ bản sau:

2.4.1. Giáo dục tư tưởng - định hướng

Thường xuyên quán triệt cho SV ở cương vị TĐT nhận thức sâu sắc mục đích, ý nghĩa vai trò, nhiệm vụ lãnh đạo, chỉ huy tiêu đội.

Trước khi nhận nhiệm vụ, SV ở cương vị TĐT cần nhận thức rõ nhiệm vụ, vai trò của mình khi học tập. Cán bộ giảng viên phải tiến hành gặp gỡ động viên, giao nhiệm vụ, tuyên truyền giáo dục để các TĐT thấy rõ vai trò, trách nhiệm, vị trí, mục đích, nghĩa vụ của mình. Đối với các TĐT cần hiểu rõ trách nhiệm gắn với quyền lợi. Vì thế cần xây dựng động cơ, thái độ để hoàn thành nhiệm vụ được phân công. Trong quá trình hướng dẫn và làm rõ trách nhiệm, người chỉ huy cần tạo ra bầu không khí dân chủ, cởi mở để SV làm TĐT có thể phát biểu ý kiến, trình bày những tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của mình. Người chỉ huy tổng hợp các ý kiến, kết luận, đồng thời giao nhiệm vụ cụ thể để SC làm TĐT được phân công tin tưởng vào bản thân, cũng như tin tưởng vào cán bộ giảng viên, được sự ủng hộ của tập thể để có động cơ phấn đấu tốt. Khi thấy các TĐT trong quá trình thực hiện nhiệm vụ có thái độ, trách nhiệm chưa cao thì cán bộ giảng viên cần gặp gỡ, động viên,

nắm bắt, chấn chỉnh kịp thời, đưa các TĐT vào quỹ đạo định hướng.

2.4.2. Bồi dưỡng nâng cao năng lực

Xác định cụ thể những nội dung, tổ chức, phương pháp, thời gian, địa điểm phù hợp sát đúng với mục tiêu, yêu cầu cần đạt được.

Đây là khâu quan trọng, quyết định chất lượng duy trì tiêu đội trong quá trình học tập tập trung. Kế hoạch bồi dưỡng, hướng dẫn phải xây dựng cụ thể tỉ mỉ, có sự đóng góp của nhiều người, kế hoạch phải được thực hiện khi được thông qua trước tập thể và người chỉ huy phải chịu trách nhiệm trước tập thể và cấp trên về kế hoạch đó. Chú trọng bồi dưỡng các TĐT thông qua thực tế học tập, kiểm tra rút kinh nghiệm ngay tại thao trường, bãi tập, kết thúc từng nội dung bồi dưỡng, tổ chức hội thao, kiểm tra đánh giá chất lượng bồi dưỡng các TĐT. Có như vậy, các TĐT mới tạo ra sự chuyên biến về nhận thức, trách nhiệm và năng lực là cơ sở nâng cao chất lượng bồi dưỡng.

Đối với các TĐT cần có nhiều phương pháp trong đó tập trung phương pháp làm mẫu, nói đến đâu làm đến đó, cầm tay chỉ việc. Nếu có thời gian, cán bộ giảng viên bồi dưỡng đội mẫu thể hiện. Ví dụ: tổ chức hướng dẫn mẫu động tác hành động của các TĐT thống nhất đội hình 1 hàng ngang trong điều lệnh đội ngũ đơn vị, thì cán bộ giảng viên lựa chọn một TĐT có khả năng bồi dưỡng riêng, sau đó thể hiện trước các TĐT, nói đến đâu làm đến đó, mọi người quan sát học theo, duy trì luyện tập nội dung này để các TĐT thành thạo các kỹ năng cần thiết. Có thể, cán bộ giảng viên trực tiếp làm mẫu, SV ở cương vị tiêu đội trưởng quan sát học tập, làm theo, ôn luyện thuần thục nội dung, sau đó chuyển sang nội dung khác, nâng cao dần các nội dung, từ dễ đến khó. Khi cán bộ giảng viên kết thúc việc bồi dưỡng phải tiến hành kiểm tra, rút kinh nghiệm, đánh giá đúng năng lực của từng người.

2.4.3. Lựa chọn phù hợp

Lựa chọn các TĐT dựa vào tuổi đời, kết quả học tập, phẩm chất đạo đức và năng lực và đảm bảo TĐT có uy tín.

Ngay trong thời gian học lý thuyết, cán bộ giảng viên cần đưa ra nguyên tắc lựa chọn các TĐT về tuổi đời (có thể lựa chọn những SV có tuổi đời cao hơn các bạn trong lớp làm TĐT); kết quả học tập tốt hơn; phẩm chất đạo đức; khả năng, năng lực trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ khi được phân công; nhanh nhẹn tháo vát, sôi nổi trong các hoạt động nhóm, phong trào bề nổi; có khả năng nói trước đám đông; có khả

năng tập hợp được tập thể. Từ việc người chỉ huy đưa ra tiêu chí lựa chọn sẽ sàng lọc được các TĐT chất lượng, có uy tín. Người chỉ huy xác định đây là việc làm đầu tiên quan trọng, là tiền đề, cơ sở để hoàn thành nhiệm vụ. Mỗi cá nhân SV được lựa chọn có trách nhiệm nâng cao nhận thức, trách nhiệm. Khi được lựa chọn bản thân TĐT sẽ thấy được vai trò trách nhiệm phải thực hiện gắn với công việc được giao phải hoàn thành. SV trong đơn vị thấy rõ nguyên tắc lựa chọn các TĐT phù hợp sẽ ủng hộ các TĐT làm việc khách quan, minh bạch, công khai. Do đó, tập thể tại cơ sở học tập tập trung thông suốt, mỗi thành viên ở một cương vị được phân công đều đem hết tinh thần trách nhiệm, đoàn kết, xây dựng vì mục tiêu chung.

2.4.4. Cơ chế chính sách phù hợp để nâng cao trách nhiệm

Hỗ trợ và khích lệ các TĐT thực hiện nhiệm vụ tốt; Tiếp tục chỉnh sửa sai sót trong thực hiện công tác được giao.

Trách nhiệm của các TĐT thông thường được gắn với động viên, biểu dương, khen thưởng kịp thời. Đối với những TĐT hoàn thành tốt nhiệm vụ, có năng lực trong công tác lãnh đạo, chỉ huy thì các giảng viên GDQP&AN cũng như các cơ sở đào tạo có chế độ đãi ngộ thích hợp như: trao tặng bằng khen, giấy khen; tặng học bổng; thưởng điểm rèn luyện, điểm học tập; xây dựng cán bộ nguồn để phát triển đảng viên sau này. Thậm chí ngay trong các giờ học, buổi học, giảng viên có thể biểu dương trước tập thể, trong các buổi sinh hoạt, trong giao ban, hội ý, trong chào cờ đầu tuần, trong điểm danh, điểm quân số trong ngày, trong tuần. Bên cạnh việc động viên, khen thưởng, biểu dương những cá nhân thực hiện tốt nhiệm vụ, đồng thời nghiêm khắc chấn chỉnh, phê bình, nhắc nhở những cá nhân TĐT chưa nêu cao trách nhiệm, chưa gương mẫu, ý thức thực hiện nhiệm vụ chưa cao, thậm chí nếu có cá nhân các TĐT vi phạm kỷ luật còn xem xét kỷ luật theo phân cấp, quy định để làm gương.

2.4.5. Cải thiện ý thức trách nhiệm

Gương mẫu về vai trò, trách nhiệm; Hỗ trợ và hướng dẫn trực tiếp; Thực hiện bảng điểm khen - nhắc nhở.

Cán bộ là cái gốc của mọi công việc, việc hoàn thành cũng như nâng cao chất lượng của các TĐT phụ thuộc rất nhiều vào đội ngũ cán bộ giảng viên tại cơ sở học tập tập trung. Nếu cán bộ giảng viên không gương mẫu, trách nhiệm không cao thì chất lượng các TĐT sẽ rất thấp, thậm chí sản phẩm của mình đào

tạo ra đều lỗi và thất bại. Các TĐT không ngừng đổi mới về phương pháp tác phong chỉ huy mà còn đổi mới về phương pháp giảng dạy tại cơ sở học tập tập trung. Cán bộ giảng viên phải thực sự là nơi gửi gắm tâm tư, tình cảm, gắn bó, chia sẻ đối với các TĐT. Từ đó, các TĐT sẽ bộc lộ hết khả năng, năng lực cống hiến sức trẻ cho công việc, trách nhiệm gắn bó, yêu thương với tập thể.

Việc kiểm tra giám sát của cán bộ giảng viên là một mặt hoạt động trong một quy trình khi triển khai làm bất cứ một việc gì, nếu triển khai kế hoạch mà không kiểm tra thì thực hiện kế hoạch không hiệu quả, chất lượng không cao, xa vào tệ quan liêu. Sau khi, cán bộ giảng viên tổ chức xây dựng kế hoạch kiểm tra trong ngày, trong tuần cần thường xuyên tiến hành kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ của các TĐT qua mỗi ngày để đội ngũ tiểu đội trưởng nhận thức được những sai sót nhằm rút kinh nghiệm và sửa sai ở những buổi học tiếp theo. Ngoài kiểm tra thường xuyên, người phụ trách còn xây dựng kế hoạch kiểm tra đột xuất bất cứ một TĐT hoặc nhiều TĐT trong việc thực hiện duy trì nề nếp, chế độ hay phương pháp huấn luyện các nội dung tại cơ sở học tập tập trung để kịp thời rút kinh nghiệm, chấn chỉnh, bổ sung các kiến thức còn hạn chế, thiếu sót.

3. Kết luận

Nghiên cứu vai trò của các TĐT tại Trường Đại học Điện lực có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập môn GDQP&AN. Một số giải pháp nêu trên góp phần hỗ trợ cán bộ giảng viên GDQP&AN trong việc hoàn thành nhiệm vụ giảng dạy thực hành một cách hiệu quả, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của giáo dục đào tạo tại Trường Đại học Điện lực trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD&ĐT (2010). *Chỉ thị số: 12CT/TU, ngày 03/5/2007 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác GDQP&AN trong tình hình mới*. Các văn bản hiện hành về GDQP&AN. Hà Nội: Nhà xuất bản Quân đội nhân dân.

2. Bộ GD&ĐT (2012). *Thông tư số: 31/2012/TT-BGDĐT, ngày 12/9/2012 về Chương trình GDQP&AN*, Bộ GD&ĐT, Hà Nội. Truy cập từ: <http://www.moet.gov.vn/vanban/vanban/Pages/default.aspx?Page=10>

3. Thủ tướng Chính phủ (1958). *Nghị định số 511-TTg ngày 19/11/1958 quy định những điểm cụ thể về chế độ của sĩ quan tại ngũ biệt phái nói trong Luật số 109-SL/L11 ngày 31-05-1958*.